

Werkgroep 'Kerkbestuur en Organisatie'

W. de Boer

A. Cijssouw

P. Beintema

Inhoudsopgave

1 Opdrachtformulering	3
2 Essentie van kerk-zijn	3
2.1 Kerk-zijn	3
2.2 Kerk-zijn volgens de kerkorde van de PKN	3
3 De nieuwe organisatie	4
3.1 De kerkenraad	4
3.2 De kerkenraad met werkgroepen	5
3.3 Colleges van Kerkrentmeesters en van Diakenen	5
3.4 Werkgroepen en commissies en taken	6
3.5 Organogram	7
4 Kerkordelijke stappen	7
4.1 Formeel (1)	7
4.2 Informeel	8
4.3 Formeel (2)	9
5 Commissies, werkgroepen en taakgroepen nu	10
5.1 Wijkgemeente 1 (Rondom De Herberg)	10
5.2 Wijkgemeente 2 (Rondom De Grote Kerk)	10
5.3 Wijkgemeente 3 (Rondom De Fontein)	10
5.4 Bovenwijkse werkgroepen/commissies in de PGDAW	11
6 Ingevuld organogram	11
6.1 Samenstelling kerkenraad	11
6.2 Mogelijke samenstelling kerkenraad per 1 januari 2020	14
7 Opmerkingen	15
Bijlage: artikelen uit de ordinanties	16

Dokkum, 20 februari 2019 (eerste deel: hoofdstukken 1,2,3,4 en de bijlage)

Dokkum, 23 maart 2019 (tweede deel: paragrafen 3.4 en 3.5, hoofdstukken 5,6,7)

1 Opdrachtformulering

Als uitgangspunt voor iedere werkgroep dient hoofdstuk 2 “Fundamenten voor geloofsleven” van het rapport: “We beginnen opnieuw”.

De opdrachtformulering voor de werkgroep “Kerkebestuur en Organisatie” (Rapport Werkgroep Toekomst PGDAW hfdst. 3, paragraaf 3.1 en 3.2) luidt als volgt:

- * Maak een voorstel met kerkordelijk overzicht van de nieuwe organisatie met werkgroepen en taken (organogram).
- * Inventariseer welke kerkordelijke stappen in de organisatie nodig zijn om te komen tot één Protestantse Gemeente te Dokkum-Aalsum-Wetsens (let op kerkordewijzigingen mei/november 2018) en doe suggesties.
- * Inventariseer wat er in de wijken aan commissies/werkgroepen/taakgroepen aanwezig is.
- * Maak dat inpasbaar in het nieuwe organogram.
- * Voeg naar aanleiding van het gehele rapport opmerkingen toe, wanneer die van belang worden geacht voor het vervolgtraject.

Mocht u behoefte hebben aan overleg en ondersteuning, dan kunt u contact opnemen met de regiegroep.

2 Essentie van kerk-zijn

Artikelen in de kerkorde en de ordinanties zijn de uitwerking van belangrijke keuzes op grond van het Evangelie en de traditie van de PKN. Daarom nemen we eerst een stukje kerkelijke tekst op.

2.1 Kerk-zijn

Wat maakt een kerk een kerk? In de visienota ‘De hartslag van het leven’ (Visie op het leven en werken van de Protestantse Kerk in Nederland)¹ staat onder andere: Wat is een kerk? Jezus heeft gezegd: “Waar twee of drie mensen in mijn naam bij elkaar zijn, ben ik zelf in hun midden” (Matteüs 18:20)². Twee of drie zijn kennelijk al genoeg voor een kerk. Beslissend is dat Jezus in hun midden is. Hij maakt dat het om een kerk gaat en niet zomaar om een vereniging van gelijkgezinden. In plaats van twee of drie kunnen het er ook twintig of dertig zijn, tweehonderd of driehonderd of meer. Hoe meer zielen, hoe meer vreugd. Wezenlijk blijft dat de Heer in hun midden is.

Hoewel theologisch gezien het minimum bescheiden kan zijn ("twee of drie in mijn naam bijeen") is er praktisch vaak meer nodig om kerk te zijn. Ook theologisch valt hier meer te zeggen dan uit de tekst in Matteüs blijkt. In de kerkorde is – mede op basis van theologische overtuigingen - getracht te formuleren wat nodig is voor het kerk-zijn.

2.2 Kerk-zijn volgens de kerkorde van de PKN

In het kort zegt de kerkorde hierover het volgende. Artikel 1-1 van de kerkorde luidt: "De Protestantse Kerk in Nederland is overeenkomstig haar belijden gestalte van de ene heilige apostolische en katholieke of algemene christelijke Kerk die zich, delend in de aan Israël geschonken verwachting, uitstrekt naar de komst van het Koninkrijk van God."

1 De nota is van 2012 en is daarna uitgewerkt in het belangrijke proces Kerk 2025. Van dat proces zijn de kerkordewijzigingen van 2018 een uitvloeisel.

2 De Bijbel in Gewone Taal heeft als vertaling van Matt. 18:20: "Overal waar twee of meer *gelovigen* bij elkaar zijn...."

In artikel 1-2 is daarna opgenomen: "Levend uit Gods genade in Jezus Christus vervult de kerk in opdracht van haar Heer om het Woord te horen en te verkondigen." In artikel III van de kerkorde en in ordinantie 2 wordt verder uitgewerkt hoe gemeenten dienen te functioneren.

Volgens ordinantie 2-1 is een gemeente "de gemeenschap die, geroepen tot eenheid, getuigenis en dienst, samenkomt rondom Woord en sacramenten". Het gaat om mensen (de gemeenschap) die samenkomen rond de Bijbel (het Woord) en rond doop en avondmaal (de sacramenten). Samen geven deze mensen vorm aan de missionaire, pastorale en oecumenische roeping van de kerk (artikel X van de kerkorde). Daarnaast moeten er leden zijn die in het ledenregister zijn opgenomen (artikel III-5).

Ook zijn er in elke gemeente drie bestuurlijke organen vereist: de kerkenraad, het College van Kerkrentmeesters en het College van Diakenen (artikel XIII-1). Een predikant is ook vereist, voor minimaal 0.33 fte, onder andere voor de verkondiging van het Woord en de bediening van doop en avondmaal (ordinantie 3-17-1). Verder zijn in de kerkorde allerlei aanvullende eisen opgenomen om de kwaliteit, de veiligheid en de integriteit te waarborgen, zoals opleidingseisen voor musici en predikanten, en eisen rond het kerkbestuur. Het type gemeente dat zo geschetst wordt, is in de kerkorde de norm.

De andere gemeentevormen zoals een missionaire- of huisgemeente laten we achterwege omdat deze worden gedefinieerd op basis van tekorten ten opzichte van bovenstaande norm, evenals de nieuwe kerkvormen waar de generale synode binnenkort een besluit over neemt zonder dat dit in de komende vijf jaren tot wijzigingen van de kerkorde zal leiden omdat men eerst de uitkomsten van die experimenten wil afwachten.

Wij volgen nu onze opdracht en maken gebruik van de kerkorde en de ordinanties in de versie van november 2018.

3 De nieuwe organisatie

In de opdracht staat: "Maak een voorstel met kerkordelijk overzicht van de nieuwe organisatie met werkgroepen en taken (organogram)".

De organisatie van de Protestantse gemeente te Dokkum-Aalsum-Wetsens (PGDAW) per 1 januari 2020 is een gemeente zonder wijkgemeenten. De bestuurlijke organisatie is een kerkenraad-met-werkgroepen. Een eigen kerkordelijke plaats hebben twee colleges: het College van Kerkrentmeesters (CvK) en het College van Diakenen (CvD).

3.1 De kerkenraad

Ordinantie 4-6³ gaat over de kerkenraad. Voor de PGDAW is vanaf 1-1-2020 van belang:

- De kerkenraad wordt gevormd door de ambtsdragers die voordien in de drie wijkgemeenten in een ambt bevestigd zijn en van wie de ambtstermijn niet verstreken is.
- Ambtsdragers van wie de ambtstermijn na vier of na acht jaar is verlopen zijn herkiesbaar voor een nieuwe termijn van minimaal twee en maximaal vier jaar.⁴
- Ambtsdragers die aftredend waren maar verlengd hebben tot en met 31 december 2019 zijn op 1 januari 2020 geen ambtsdrager meer.
- Ambtsdragers die langer dan 12 jaar onafgebroken ambtsdrager zijn geweest zijn op 1 januari 2020 geen ambtsdrager meer.⁵

³ De teksten van de Ordinanties (versie november 2018) nemen we op in een bijlage.

⁴ Zie Ord. 3-7-1 en 2

- Een rooster van aftreden na 1 januari 2020 moet worden voorbereid en vastgesteld. Voorwaarde is: voortdurende continuïteit van bestuur.⁶
- Er moet besloten worden welke samenstelling van de kerkenraad gewenst is.
- In een kerkenraad zijn alle ambten aanwezig: naast de predikant(en) minimaal twee ouderlingen-niet-kerkrentmeester, twee ouderlingen-kerkrentmeester, twee diakenen.

3.2 De kerkenraad met werkgroepen

Ordinantie 4-9 gaat over de kerkenraad, kleine kerkenraad en werkgroepen. Hierin staat dus wat het doel is van de bestuurlijke reorganisatie van de PGDAW. Het luistert nauw om onderscheid te maken tussen taken van de (grote) kerkenraad, de kleine kerkenraad en de werkgroepen. Er is sprake van detachering van taken binnen bepaalde grenzen en voorwaarden.

Voor de PGDAW is vanaf 1-1-2020 van belang:

- Er is in ieder geval een moderamen van de kerkenraad, bestaande uit ten minste een preses, een scriba en een assessor. Qua ambt is alleen voorgeschreven dat een predikant lid van het moderamen is.
- De werkgroep 'Kerkbestuur en Organisatie' adviseert: stel een kleine kerkenraad⁷ in door aan het moderamen vijf andere leden toe te voegen. In de kleine kerkenraad zijn alle ambten vertegenwoordigd.
- De grote kerkenraad stelt werkgroepen in. In iedere werkgroep zitten een of meer ambtsdragers en een aantal andere leden van de gemeente. De kerkenraad stelt ook de instructies voor de werkgroepen vast. (Als er een kleine kerkenraad wordt gevormd, hoeft niet uit elke werkgroep een ambtsdrager lid te zijn van de kleine kerkenraad; onderlinge afstemming moet wel gewaarborgd worden.)
- Als er een kleine kerkenraad wordt gevormd komt de kerkenraad zelf ten minste vier keer per jaar bijeen.
- De kerkenraad stelt het beleid van de gemeente vast.
- De kleine kerkenraad en de werkgroepen blijven binnen dit beleid.
- De bestuurlijke structuur wordt vastgelegd in een Plaatselijke Regeling (ord. 4-8-5).

3.3 Colleges van Kerkrentmeesters en van Diakenen

Elke gemeente heeft een College van Kerkrentmeesters en een College van Diakenen. Ordinantie 11 gaat daarover. Het is de ordinantie van de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente. In deze ordinantie zijn van groot belang voor het begrijpen van de inhoud de allereerste vier artikelen, samengevat in de eerste twee artikelen:

1. De zorg voor de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente berust bij de kerkenraad.
2. De kerkenraad vertrouwt de verzorging van de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente van niet-diaconale aard toe aan het College van Kerkrentmeesters en die van diaconale aard aan het College van Diakenen.

5 Zie Ord. 3-7-1 en 2. Zij zijn na elf maanden opnieuw verkiesbaar.

6 Wel is van belang ord. 3-7-1. Daarin wordt heel nauwkeurig beschreven hoe om te gaan met ambtstermijnen. Een ambtstermijn kan na vier of acht jaar verlengd worden met een periode van minimaal twee en maximaal vier jaar. Herhaaldelijk een korte verlenging kan eigenlijk niet. Steeds een verlenging op een verlenging kan eigenlijk ook niet. Het is tenminste nodig dat de kerkenraad hier zorgvuldig en nauwgezet mee om gaat.

7 Andere naam voor de kleine kerkenraad: breed moderamen.

Praktisch valt op, dat de samenstelling van de beide colleges sinds november 2018 anders kan zijn dan voorheen. Het is niet meer zo, dat de meerderheid moet bestaan uit bevestigde ambtsdragers. Voor de PGDAW is vanaf 1-1-2020 van belang:

- Er is een College van Kerkrentmeesters, bestaande uit (ten minste twee) ouderlingen-kerkrentmeester en een aantal kerkrentmeesters.
- Het totaal aantal leden van het college moet worden vastgesteld.
- Het college kiest zelf een voorzitter, secretaris en penningmeester; de voorzitter is een ambtsdrager.
- Het college blijft binnen het beleid en de begroting, vastgesteld door de kerkenraad.

- Er is een College van Diakenen, bestaande uit (ten minste twee) bevestigde diakenen en een aantal diaconale rentmeesters⁸.
- Het totaal aantal leden van het college moet worden vastgesteld.
- Het college kiest zelf een voorzitter, secretaris en penningmeester; de voorzitter is een ambtsdrager.
- Het college blijft binnen het beleid en de begroting, vastgesteld door de kerkenraad.

3.4 Werkgroepen en commissies en taken

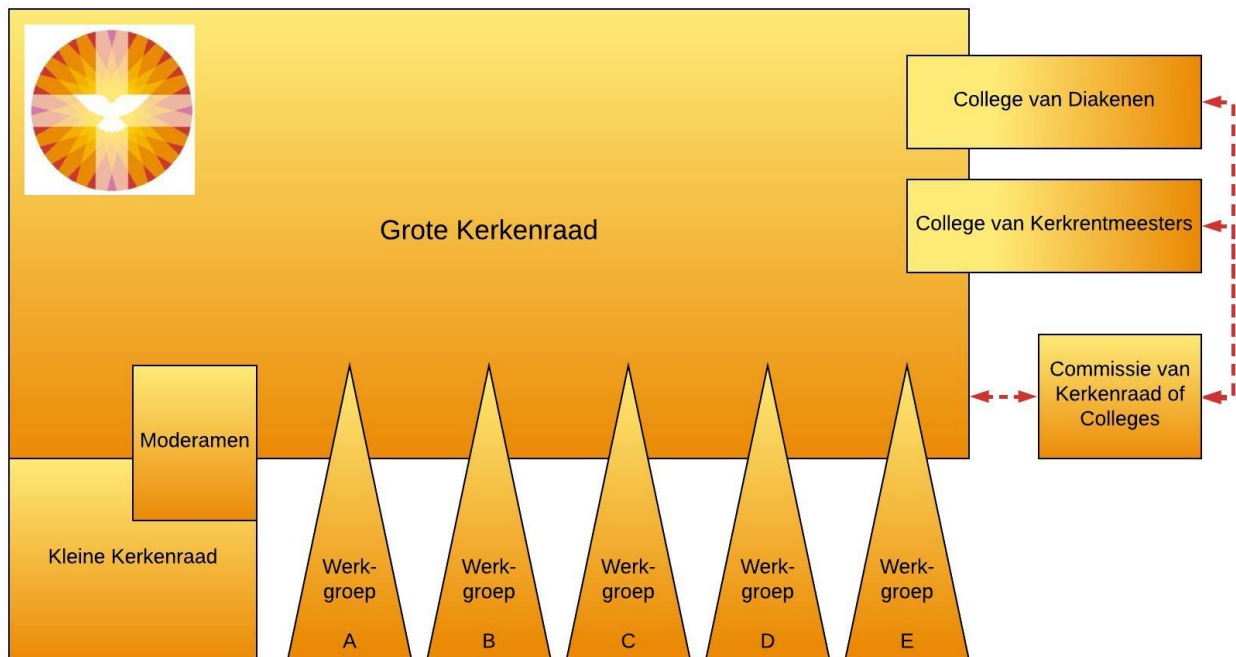
In een gemeente is altijd een kerkenraad aanwezig. Ook zijn er altijd twee colleges: het College van Kerkrentmeesters en het College van Diakenen. Het aantal werkgroepen is vrij. Daarover besluit de kerkenraad. Ook besluit de kerkenraad welke taken aan de werkgroepen worden overgedragen. Alle andere taken in de gemeente (die dus niet aan een werkgroep zijn overgedragen) worden behartigd door commissies. Al is het kerkelijke praktijk geworden dat veel taken door vrijwilligers worden gedaan zonder dat sprake is van formele commissies. Om de verantwoordelijkheid bij zulke taken vast te stellen is het verstandig om te denken (!) in een structuur van kerkenraad met commissies. De kerkenraad behoudt immers altijd de bestuurlijke eindverantwoordelijkheid in de gemeente.

De werkgroep 'Kerkbestuur en Organisatie' verzamelt in hoofdstuk 5 welke taken er momenteel zijn in de PGDAW. De werkgroep doet geen voorstellen voor concrete invulling van de werkgroepen na 1 januari 2020. Deze invulling is erg afhankelijk van de rapportages van de verschillende werkgroepen die de AK heeft ingesteld voor het proces 'Toekomst PGDAW'.

⁸ Dit is een nieuw benaming voor een deel van het College van Diakenen.

3.5 Organogram

In het organogram moeten worden genoemd: kerkenraad, moderamen, kleine kerkenraad, College van Kerkrentmeesters, College van Diakenen, werkgroepen, commissies.

4 Kerkordelijke stappen

In de opdracht staat: "Inventariseer welke kerkordelijke stappen in de organisatie nodig zijn om te komen tot één Protestantse Gemeente te Dokkum-Aalsum-Wetsens (let op kerkordewijzigingen november 2018) en doe suggesties."

Hierboven staan de gegevens die nodig zijn voor de bestuurlijke inrichting van de PGDAW per 1-1-2020. Nu gaan we zoeken naar de wijze om die inrichting te verkrijgen. In de ordinanties wordt ook besproken hoe besluiten over bepaalde zaken kunnen/moeten worden genomen. Ordinantie 2-4⁹ schrijft in de artikelen 7, 8 en 9 over wijkgemeenten en de besluiten over wijkgemeenten. Om voor de PGDAW te komen tot een gemeente-zonder-wijkgemeenten is de weg dus duidelijk: er zijn formele wegen, maar de werkgroep 'Kerkbestuur en Organisatie' vraagt ook aandacht voor enkele informele wegen.

4.1 Formeel (1)

De AK stelt vast dat het aantal wijkgemeenten per 1-1-2020 'nul' is. Dit besluit kan pas genomen worden nadat de drie huidige wijkkerkenraden zijn gehoord¹⁰ en de gemeenteleden hun mening kenbaar hebben kunnen maken.

⁹ Ordinantie 2 bevat alle artikelen over 'de gemeente'.

¹⁰ Zijn gehoord: deze term betekent in de hele kerkorde, dat er gehoord wordt naar wat in dit geval de wijkkerkenraad te berde brengt over de onderhavige kwestie. Er is geen formeel besluit nodig van de wijkkerkenraad.

Kantttekeningen bij de formele procedure

- Er is een voorlopig einddoel bepaald: per 1 januari 2020 is de PGDAW één gemeente met een kerkenraad-met-werkgroepen. Als dit voorlopig einddoel serieuze¹¹ vormen lijkt aan te nemen zorgt de Algemene Kerkenraad (AK) voor een ontmoeting met (elk van de) drie wijkkerkenraden om te horen hoe deze reageren op het plan voor een nieuwe gemeentevorm. De AK hoort de wijkkerkenraden over een besluit, dat hij zich voorneemt te nemen, een voorgenomen besluit dus: "De AK zal besluiten, dat de PGDAW per 1 januari 2020 niet meer is ingedeeld in wijkgemeenten. De kerkenraad van de PGDAW bestaat op 1-1-2020 uit de ambtsdragers, die in de huidige wijkgemeenten zijn bevestigd en van wie de ambtstermijn termijn nog niet is verstreken."
Het is van belang, dat de AK hierbij andere informatie die beschikbaar is kan aangeven: beleid, werkgroepen, financiën, kerkdiensten, gebouwen, beroepskrachten, etc.
 - Ook moeten "de gemeenteleden hun mening kenbaar hebben kunnen maken". Let op de woorden: 'kunnen maken', dat is weer een andere vorm dan 'horen'. Voor dit kenbaar-kunnen-maken zijn verschillende mogelijkheden:
 - Er kan gebruik gemaakt worden van het voorgenomen besluit (zie hierboven).
 - Gemeenteleden moeten in de gelegenheid gesteld worden hun mening kenbaar te maken. Volgens de werkgroep 'Kerkbestuur en Organisatie' is een publicatie in Geandewei, op de websites en in kerkdiensten te mager. De werkgroep 'Kerkbestuur en Organisatie' stelt voor: een brief aan alle gemeenteleden waarin het plan voor de gemeente na 1-1-2020 wordt uitgelegd en de gemeenteleden de mogelijkheid geboden wordt erop te reageren. Dit reageren kan in een bijeenkomst van gemeenteleden, maar kan ook schriftelijk. Met de brief worden alle gemeenteleden op de hoogte gebracht; ze kunnen zelf kiezen of ze iets laten weten en hoe. De werkgroep 'Kerkbestuur en Organisatie' adviseert: een brief en daarna een gemeentebijeenkomst.
- Daarna neemt de Algemene Kerkenraad een besluit.

4.2 Informeel

De AK kan al vroeg informeel zorgen voor contacten met wijkkerkenraden. In een proces waarin alle betrokken partijen een rol spelen, zijn zulke meer informele ontmoetingen van groot belang. Er kunnen ook algemene ambtsdragersbijeenkomsten worden gehouden. Het is zelfs mogelijk om drie wijkkerkenraden tegelijk bijeen te roepen voor informeel overleg. Gezien de opdrachten voor alle werkgroepen is gemakkelijk een agenda samen te stellen.

Ook valt te denken aan vergaderingen van de drie wijkkerkenraden zelf, bijv. in juli, september, oktober, november en december 2019: zij vormen immers de kerkenraad per 1-1-2020 en zullen aan elkaar moeten wennen, hun taken verkennen en bespreken, een moderamen samenstellen, e.d. Wat vaak gebeurt is dit: de wijkkerkenraden hebben hun eigen korte vergadering eerst, daarna vergaderen ze samen verder.

¹¹ "Serieuze vormen" is een wijd begrip. Het kan betekenen: als de plannen voor de gemeente inclusief de samenstelling van de kerkenraad, kleine kerkenraad, colleges en werkgroepen 'bijna helemaal' rond zijn. In dat geval laten de wijkkerkenraden zich ook horen over de eerste invulling van de nieuwe gemeentevorm. Een andere mogelijkheid is: wanneer men wel beslist over zal gaan naar de nieuwe gemeentevorm, ook al is de concrete invulling ervan nog onderwerp van beraad.

Het is gewenst dat na behandeling van het eerste deel van onze rapportage in de AK geen enkele kerkenraad¹² meer een besluit neemt, dat gevolgen kan hebben voor de tijd na 1-1-2020, zonder overleg met de andere kerkenraden.

Voorheen moest er voor wijzigingen in de (wijk)gemeenten-structuur altijd medewerking zijn van (het Breed Moderamen van) de classis. Dit is vervallen. Maar het is wel zo vriendelijk om de plannen te melden aan de Classis.

Suggesties voor een traject¹³:

mei 2019	AK besluit: "De AK zal besluiten, dat de PGDAW per 1 januari 2020 niet meer is ingedeeld in wijkgemeenten. De kerkenraad van de PGDAW bestaat op 1-1-2020 uit de ambtsdragers, die in de huidige wijkgemeenten zijn bevestigd en van wie de ambtstermijn termijn nog niet is verstreken. Hij gaat over dit voorgenomen besluit de wijkkerkenraden horen en geeft gelegenheid aan gemeenteleden om hun gevoelens erover kenbaar te maken."
juni 2019	Vergadering van drie wijkkerkenraden: verkenning van: (a) wie zijn het? (b) wat doen ze?
sept 2019	Voorbereiden Plaatselijke Regeling. Vergadering van drie wijkkerkenraden: verkenning van: (c) wat doen we vanaf 1-1-2020. Taken van kerkenraad en van kleine kerkenraad. (Nieuw) College van Kerkrentmeesters bijeen. Bezinning op eigen functioneren in 2019 en daarna. (Nieuw) College van Diakenen bijeen. Bezinning op eigen functioneren in 2019 en daarna.
okt 2019	Vergadering van drie wijkkerkenraden: verkenning van: (d) bestuurlijke zaken.
nov 2019	Vergadering van drie wijkkerkenraden: verkenning van: (e) elkaars reactie wanneer de AK komt om te horen en (f) vaststelling Plaatselijke Regeling
nov 2019	AK hoort de wijkkerkenraden en organiseert een gemeentebijeenkomst.
dec 2019	AK neemt alle finale besluiten die nodig zijn voor de PGDAW met ingang van 1 januari 2020. Onder andere: "Gehoord de wijkkerkenraden en reacties van gemeenteleden besluit de Algemene Kerkenraad de indeling in drie wijkgemeenten van de PGDAW op te heffen per 31 december 2019 om 24.00uur."

In dit traject moeten nog enkele AK-zaken en -taken gevlochten worden. Ook de ontmoeting van de gezamenlijke moderamina. Dat laatste zou de 'agendacommissie' kunnen zijn van de vergaderingen van de wijkkerkenraden.

4.3 Formeel (2)

Het gehele formele en informele traject mondt uit in een overzicht dat de noodzakelijke bestuurlijke gegevens bevat voor de PGDAW vanaf 1 januari 2020. De kerkenraad zou zo snel mogelijk na 1 januari 2020 moeten vergaderen om vele zaken te bekrachtigen maar in ieder geval om een moderamen te kiezen en een kleine kerkenraad samen te stellen.

12 Geen enkele kerkenraad, dat zijn wijkkerkenraden en Algemene Kerkenraad.

13 NB: houd rekening met de data van de vergaderingen van Regiegroep, AK en gezamenlijke moderamina. Deze data moeten zo op elkaar zijn afgestemd, dat het traject van verandering kan worden beëindigd eind december 2019.

De werkgroep 'Kerkbestuur en Organisatie' stelt voor, dat de kerkenraad bijeen komt op maandag 6 januari 2020. De agenda van deze vergadering kan zijn:

- Vaststelling van de samenstelling van de kerkenraad.
- Verkiezing van een moderamen.
- Samenstelling van de kleine kerkenraad.
- Controle van de samenstelling van het College van Kerkrentmeesters.
- Controle van de samenstelling van het College van Diakenen.
- Bekrachtiging van de in 2019 voorbereide besluiten, geldend voor de situatie na 1-1-2020.

5 Commissies, werkgroepen en taakgroepen nu

In de opdracht staat: "Inventariseer wat er in de wijken aan commissies/werkgroepen/taakgroepen aanwezig is."

Met dank aan de drie wijkkerkenraden kan de werkgroep 'Kerkbestuur en Organisatie' een overzicht bieden. De wijkkerkenraden maken geen principieel onderscheid tussen vrijwilligers-taken, commissies en werkgroepen. Het is belangrijk om bij de overgang naar de nieuwe situatie na 1 januari 2020 daar wel aandacht aan te besteden.

5.1 Wijkgemeente 1 (Rondom De Herberg)

Commissie eredienst
20 + gespreksgroep
30 + gespreksgroep
Lecto Divini groep
Bijbelkring voor gehandicapten
Gebedsgroep
Koffieochtenden voor ouderen en alleenstaanden

5.2 Wijkgemeente 2 (Rondom De Grote Kerk)

Commissie kerkmuziek
Grote Kerk-commissie
Werkgroep Open Kerk (onderdeel Grote Kerkcommissie)
PR – werkgroep
Eetgroep
Kinderkerk
Inloophuis
Verder zeven wijkteams waarbinnen pastoraat besproken en geregeld wordt.

5.3 Wijkgemeente 3 (Rondom De Fontein)

In deze wijkgemeente zijn reeds werkgroepen zoals beschreven in 3.2 en 3.4. Zij worden nog taakgroepen genoemd. Voor de duidelijkheid noemen wij ze hieronder werkgroepen. Wij nemen per werkgroep op welke taken eronder vallen. Daarna vermelden we losse taken, die in de zin van commissies worden behartigd.

Werkgroep pastoraat:

bezoekwerk contactpersonen; bezoekwerk ouderlingen; bezoekwerk predikant(en);
afstemming ouderlingen; taken coördinator (wanneer geen ouderling beschikbaar is)

Werkgroep eredienst:

diensten; dienstenrooster; preekvoorziening; organisten; bijzondere diensten; kinder- en tienernevendiensten; bloemen uit de kerk; lectoren

Werkgroep diaconaat:

verzorging bloemendienst; verzorging Avondmaal; diaconale hulpverlening; collectanten

Werkgroep beheer:

beheersactiviteiten De Fontein; lopers kerkbalans; lopers verjaardagfonds

Werkgroep gemeenteopbouw:

ontmoetingsavonden; gespreksgroepen; bezoeken na avondmaalsdiensten; open kerk

Werkgroep jeugd:

jongerenpastoraat; tienernevendiensten; overleg andere jeugdouderlingen

Werkgroep scribaat:

website; beamer; Geandewei; bezorgers Geandewei; afkondigingen; nieuw-
ingekomenen; bezorgers kerkpost, notulist

Meer algemene taken:

hulpkosters; oppas zondag; welkomstcomité; bloemen uit de dienst; beameraars; koffie-
schenkers; clubvrijwilligers; leiding damessoos; archiefbeheer, ledenadministratie;
doorgeven verjaardagen/jubilea/ mutaties.

5.4 Bovenwijkse werkgroepen/commissies in de PGDAW

Zending en Werelddiaconaat

Evangelisatie

Vorming en toerusting

Jeugdraad

6 Ingevuld organogram

In de opdracht staat: "Maak dat inpasbaar in het nieuwe organogram."

De werkgroep 'Kerkbestuur en organisatie' is niet in staat de gegevens van hoofdstuk 5 in te passen in het organogram van paragraaf 3.5. Ook niet goed inpasbaar te maken. Alleen de rapportages van de andere werkgroepen van het proces 'Toekomst PGDAW' maken dat later mogelijk.

Het advies van de werkgroep 'Kerkbestuur en Organisatie' luidt: laat vastgesteld worden welke werkgroepen er met welke opdracht komen; breng daarna onder bij die werkgroepen de verschillende taken die daarvoor in aanmerking komen. Als voorbeeld kan hierbij dienen de wijze waarop de wijkkerkenraad van wijkgemeente 3 de werkgroepen heeft samengesteld en de taken heeft toebedeeld.

6.1 Samenstelling kerkenraad

Het is wel mogelijk de gegevens te leveren voor de samenstelling van de (grote) kerkenraad. Van alle ambtsdragers binnen de PGDAW is bekend in welk jaar de bevestiging heeft plaats gevonden. Daaruit is af te leiden het jaar waarin de ambtstermijn zal zijn verstreken. Daarbij is ook rekening gehouden met eventuele verlengingen. Wij noemen deze lijsten 'Roosters van aftreden'.

Rooster van aftreden Wijkgemeente 1 (Rondom De Herberg)

Naam	functie	periode	aftredend
L. Folkertsma	Voorzitter	1993 – 2019	treedt af
L. Renkema	Scriba	2010 - 2019	treedt af
J. Zijlstra Winter	Ouderling	2011 - 2019	Treedt af
B. Dijkman-Visser	Ouderling	2011 – 2019	2023
T. Visser	Ouderling	2011 – 2019	2021
J. Riemersma	Ouderling	2011 - 2019	treedt af
S Riemersma	Ouderling	2011 - 2019	treedt af
J. Buurman – Bolt	Ouderling	2013 - 2021	2021
B. van der Meulen	Ouderling	2015 - 2019	
Y. van der Meulen - Dijkman	Ouderling	2015 – 2019	
P. Prins	Ouderling	2015 - 2019	2023
A. Visser - Klopstra	Ouderling	2015 - 2019	2021
T. Geertsma	Ouderling	2015 – 2019	treedt af
S. Hoekstra	Ouderling	2016 – 2020	2020
Y. Hoekstra	Ouderling	2016 – 2020	2020
F. Feenstra	Ouderling	2016 - 2020	2020
A. Feenstra	Ouderling	2016 - 2020	2020
H. Halbersma	Ouderling	2016 - 2020	2020
E. Halbersma	Ouderling	2016 - 2020	2020
S. Kooistra - Steiger	Ouderling	2016 - 2020	2020
G. van den Berg	Ouderling	2015 - 2019	treedt af
B. Haakma	Ouderling	2017 - 2021	2021
C. Haakma	Ouderling	2017 - 2021	2021
J. Zwaagstra	Ouderling	2018 - 2022	2022
S. Andringa	Ouderling	2018 - 2022	2022
G. Andringa	Ouderling	2018 - 2022	2022
R. de Vries	Ouderl/kerkrentm	2014 - 2019	treedt af
Tj. Bandstra	Ouderl/kerkrentm	2014 - 2019	treedt af
D. Halbesma	Ouderl/kerkrentm	2014 - 2019	
P. Sijtsma	Ouderl/kerkrentm	2015 – 2019	2021
A. Wijnsma	Ouderl/kerkrentm	2012 - 2019	treedt af
C. Bontekoe	diaken	2007 - 2019	treedt af
J. Dorhout	diaken	2008 – 2020	2020
J. Vogelzang	diaken	2009 - 2019	treedt af
J. Mellink – v.d. Vinne	diaken	2015 - 2019	treedt af
W. de Boer	diaken	2015 - 2022	Bijz. opdracht
E. Krol	diaken	2016 – 2020	2020
T. Visser - Halbersma	diaken	2016 – 2020	2020
G. Akkerman	diaken	2016 – 2020	2020
J. Schaap	diaken	2017 – 2021	2021
J. Haaksma	diaken	2012 – 2019	treedt af

Rooster van aftreden Wijkgemeente 2 (Rondom De Grote Kerk)

Naam	Functie	Periode	Aftredend
R. Zijlstra	Voorzitter	2016 – 2020	2020
M. Dreves - Veer	Scriba	2013 - 2020	2021
A. Cijssouw	Ouderling	2011 - 2019	treedt af
H. Karssies	Ouderling ¹⁴		
E. Buwalda	Ouderling	2016 - 2020	2020
M. Wielenga	Ouderling	2016 - 2020	2020
M. Gardenier - Dupon	Ouderling jeugd	2017 - 2021	2021
G. Boelens - Tuma	Ouderling	2018- 2022	2022
W. J. de Haan	Ouderling	2019 - 2023	2023
E. de Vries	Ouderling	2019 - 2023	2023
Y. Olivier-Blom	Ouderling	2019 - 2023	2023
J.J. Klugkist	Ouderl/kerkrentm	2015 - 2019	
K. Schreiber	Ouderl/kerkrentm	2015 - 2019	
J. Steenstra	Ouderl/kerkrentm	2017 - 2021	2021
Fr. Bakker	Diaken	2012 - 2020	2020
B. Keizer	Diaken	2012 - 2020	2020
I. Janssen	Diaken	2013 - 2021	2021
M. Schönrock	Diaken	2014 - 2022	2022
M. Boelens	Diaken	2015 - 2019	
S. Hoekstra	Diaken	2015 - 2019	
J. de Boer	Diaken	2016 -	2020
A. Nagel	Diaken	2016 -	2020
Z. Braaksmā	Diaken	2017 -	2021
A. Schaaf - Vrieswijk	Diaken	2017 -	2021

Kerkrentmeester, niet zijnde ouderling-kerkrentmeester: M. Jelsma

14 H.Karssies is ouderling, zolang zij als kerkelijk werker aan de gemeente is verbonden.

Rooster van aftreden Wijkgemeente 3 (Rondom De Fontein)

Naam	Functie	Periode	Aftredend
P. Beintema	Voorzitter	2016 - 2019	treedt af
W. Wendelaar Bonga	Scriba	2018 - 2019	treedt af
P. Spiensma	Ouderling	2014 - 2019	treedt af
H. Rietberg	Ouderling	2014 - 2019	treedt af
J. Rietberg	Ouderling	2014 - 2019	treedt af
F. de Haan	Ouderling	2014 - 2019	treedt af
D. de Jong	Ouderling	2015 - 2019	treedt af
G. Woudstra	Ouderling	2017 - 2021	2021
R. de Haan	Ouderling	2017 - 2021	2021
S. Kloppenburg	Ouderling	2017 - 2021	2021
Y. de Vries	Ouderling	2017 - 2021	2021
K. Geertsma	Ouderling	2017 - 2019	treedt af
A. Meekma	Ouderling/lid AK	2018 - 2022	2022
F. Geertsma	Ouderl/kerkrentm	2013 - 2019	treedt af
A. Leffring	Ouderl/kerkrentm	2014 - 2019	treedt af
J. v.d. Velde	Ouderlkerkrentm	2015 - 2020	2020
T.Waslander	Ouderl/kerkrentm	2014 - 2019	treedt af
J. van Zalk- Attema	Ouderl/kerkrentm	2014 - 2019	treedt af
J. Hiemstra- Visser	Diaken	2013 - 2019	treedt af
A. Kuipers	Diaken	2014 - 2019	treedt af
M. Lawerman	Diaken	2016 - 2020	2020
W. de Vries	Diaken	2017 - 2021	2021
G. Noordhuis	Diaken	2017 - 2021	2021
K. van der Velde	Diaken	2018 - 2022	2022

Kerkrentmeesters, niet zijnde ouderlingen-kerkrentmeester:

A. Penninga (2015-2019)

J. Visser (2017-2021)

Wijkkerkenraad 3 hoopt in de herfst van 2019 nieuwe ambtsdragers te bevestigen.

6.2 Mogelijke samenstelling kerkenraad per 1 januari 2020

Uit bovenstaande schema's is af te leiden hoeveel ambtsdragers op 1 januari 2020 in functie zijn. Zij vormen de kerkenraad. Zie hiervoor paragraaf 3.1.

In totaal zijn er - naar alle waarschijnlijkheid - een kleine vijftig kerkenraadsleden. Onderverdeeld in 31 ouderlingen, 14 diakenen en drie ouderlingen-kerkrentmeester. Het blijft dus van belang om vast te stellen hoe groot de kerkenraad zal zijn. Maar dat hangt mede af van de rapportages van met name de werkgroepen 'Pastoraat' en 'Diaconaat'.

Voor het College van Kerkrentmeesters zijn er drie kerkrentmeesters, niet zijnde ouderling-kerkrentmeester, van wie de zittingsduur niet voorbij is per 1 januari 2020.

Zonder er verder een advies aan te verbinden memoreert de werkgroep 'Kerkbestuur en organisatie' de mogelijkheid van verkiezingen voor de kerkenraad. Kern van de ordinanties bij de

kerkorde, die gaan over verkiezing van ambtsdragers is dat de gemeente haar eigen ambtsdragers verkiest. Zij heeft er dus een belangrijke stem in, hoe de kerkenraad wordt samengesteld.

7 Opmerkingen

In de opdracht staat: "Voeg naar aanleiding van het gehele rapport opmerkingen toe, wanneer die van belang worden geacht voor het vervolgtraject."

Wij vonden enkele zaken van meerb algemeen belang.

Ledenregister. In het lokale ledenregister van de PKN is opgenomen, dat de leden lid zijn van één der wijkgemeenten. Deze wijkgemeenten hebben ook een nummer. Het is belangrijk, dat dit register bijtijds wordt aangepast.

Geheimhouding. Ord. 4.2 is heel duidelijk over de geheimhouding die rust op velen in de gemeente. Dit is de tekst ervan:

1. Zij die een ambt dragen, zij die een dienst of functie vervullen en zij die vanwege gemeente of kerk een taak vervullen, zijn geheimhouding verplicht ten aanzien van alle zaken die hun in de uitoefening van hun ambt, dienst, functie of taak ter kennis komen en een vertrouwelijk karakter dragen.
2. Deze geheimhoudingsplicht blijft bestaan nadat hun ambt, dienst, functie of taak is beëindigd.

Bijlage: artikelen uit de ordinanties

Ord. 4-6 De kerkenraad

Samenstelling

1. Elke gemeente heeft een kerkenraad.

In een gemeente met wijkgemeenten heeft de wijkgemeente een wijkkerkenraad en de gemeente een algemene kerkenraad.

2. De kerkenraad wordt gevormd door de ambtsdragers van de gemeente.

In een gemeente met wijkgemeenten wordt de wijkkerkenraad gevormd door de ambtsdragers van de wijkgemeente. De samenstelling van de algemene kerkenraad wordt geregeld in de plaatselijke regeling, met dien verstande dat elke wijkkerkenraad uit zijn midden tenminste één lid voor de algemene kerkenraad aanwijst.

3. Met het oog op de vervulling van de door de kerkenraad te verrichten taken stelt de kerkenraad het aantal ambtsdragers vast met dien verstande dat in de kerkenraad alle ambten aanwezig zijn en wel naast de predikant ten minste twee ouderlingen die niet tevens kerkrentmeester zijn, twee ouderlingen-kerkrentmeester en twee diakenen.

4. In afwijking van lid 3 hebben in de wijkkerkenraad naast de predikant ten minste twee ouderlingen die niet tevens kerkrentmeester zijn, een ouderling-kerkrentmeester en twee diakenen zitting.

5. Indien de kerkenraad, al of niet door het voortbestaan van vacatures, minder leden telt dan in lid 3 of 4 bedoeld, overleggen de kerkenraad en het breed moderamen van de classicale vergadering, op welke wijze de in de ordinanties genoemde taken worden verricht. Zo nodig treft het breed moderamen hiertoe maatregelen. Indien het een evangelisch-lutherse gemeente betreft, wordt vooraf de evangelisch-lutherse synode gehoord.

6. De kerkenraad kan bepalen dat en in hoeverre zij die in de gemeente in een bediening zijn gesteld, als adviseur aan de vergaderingen van de kerkenraad deelnemen.

7. De kerkenraad kan predikanten die met bijzondere opdracht aan de gemeente verbonden zijn en predikanten van de kerk die lid zijn van de gemeente benoemen tot lid van de kerkenraad.

Ord. 3-7-1 en 2 De ambtstermijn van ouderlingen en diakenen

1. De eerste ambtstermijn van ouderlingen en diakenen is in de regel vier jaar. Zij zijn telkens terstond als ambtsdrager herkiesbaar, voor een per geval vast te stellen termijn van ten minste twee jaar en ten hoogste vier jaar, met dien verstande dat zij niet langer dan twaalf aaneengesloten jaren ambtsdrager kunnen zijn.

2. Zij die niet terstond herkiesbaar zijn, zijn eerst na afloop van een tijdvak van elf maanden na de datum waarop hun ambtstermijn volgens het rooster van aftreden verstreken is, verkiesbaar.

Ord. 4-9 Kerkenraad, kleine kerkenraad en werkgroepen

1. De kerkenraad kan onder behoud van zijn uiteindelijke verantwoordelijkheid een deel van zijn taak toevertrouwen aan zijn breed moderamen, hierna te noemen de kleine kerkenraad.

2. De kerkenraad, waarvan alle ambtsdragers deel uitmaken, komt in afwijking van het in artikel 8-1 bepaalde ten minste vier maal per jaar bijeen ter vaststelling van het algemene beleid.

3. De kerkenraad kan voorts de zorg voor de opbouw van de gemeente delen met door hem in te stellen werkgroepen, die bestaan uit een of meer ambtsdragers alsmede uit een aantal andere leden van de gemeente.

4. De kleine kerkenraad wordt gevormd door het moderamen van de kerkenraad en tenminste vier andere ambtsdragers, waarbij alle ambten aanwezig zijn.

5. De kleine kerkenraad en de werkgroepen werken binnen het beleid van de kerkenraad inzake het gehele leven en werken van de gemeente.

6. Bij de instelling van een kleine kerkenraad en/of werkgroepen blijft aan de kerkenraad toevertrouwd:

- de algemene leiding aan de opbouw van de gemeente in de wereld;

- de zorg voor de dienst van Woord en sacramenten;

- het nemen van de besluiten waarbij de gemeente betrokken is, als genoemd in artikel 8-9;

- het beroepen van de predikanten en het leiding geven aan de daaraan voorafgaande verkiezing;

- het opzicht over de leden van de gemeente voor zover dat door de orde van de kerk is opgedragen aan de kerkenraad;

en voorts, tenzij de kerkenraad dit heeft opgedragen aan de kleine kerkenraad:

- het leiding geven aan de verkiezing van de ouderlingen en de diakenen als bedoeld in ordinantie 3-6 en de benoeming van de kerkrentmeesters die geen ouderling zijn en van de diaconale rentmeesters.

Alle overige taken van de kerkenraad kan de kerkenraad toevertrouwen aan de kleine kerkenraad dan wel aan werkgroepen.

Bij de instelling van werkgroepen heeft de (kleine) kerkenraad tot taak:

- het toetsen van het werk van de werkgroepen aan het door de kerkenraad vastgestelde beleidsplan;

- de instelling van de werkgroepen

en de benoeming van de leden daarvan;

- het vaststellen van de instructies van de werkgroepen.

7. In dit artikel kan in plaats van kerkenraad ook wijkkerkenraad of algemene kerkenraad worden gelezen met inachtneming van het in artikel 7-2 bepaalde ten aanzien van de verhouding tussen de algemene kerkenraad en de wijkkerkenraden.

Ord. 11-1 en 2, vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente

Artikel 1. Algemeen

1. De zorg voor de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente berust bij de kerkenraad.

2. De kerkenraad vertrouwt de verzorging van de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente van niet-diaconale aard toe aan het college van kerkrentmeesters en die van diaconale aard aan het college van diakenen.

3. Het college van kerkrentmeesters en het college van diakenen stemmen hun beleid af op het beleid van de kerkenraad inzake het gehele leven en werken van de gemeente. Zij doen verslag van hun werkzaamheden aan de kerkenraad.

4. Het college van kerkrentmeesters en het college van diakenen blijven bij het beheren van en beschikken over de aan hem toevertrouwde vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente binnen de grenzen van het door de kerkenraad vastgestelde beleidsplan en van de

door de kerkenraad vastgestelde begroting.

5. Voorafgaande instemming van de kerkenraad is nodig voor rechtshandelingen betreffende:

- het verkrijgen, bouwen, ingrijpend verbouwen, uitbreiden of restaureren, verhuren, bezwaren, verkopen of op andere wijze vervreemden en afbreken van een gebouw of een orgel, beide in gebruik ten behoeve van de eredienst of anderszins van belang voor het leven en werken van de gemeente;
- het aangaan van verplichtingen waarin niet bij vastgestelde begroting is voorzien;
- het aanvaarden van erfstellingen, legaten en schenkingen onder last of voorwaarde;
- het oprichten van of deelnemen aan een stichting;
- het voeren van processen voor de overheidsrechter en het aangaan van overeenkomsten om geschillen op een andere wijze tot een oplossing te brengen.

6. De kerkenraad neemt alleen in overleg met het college van kerkrentmeesters resp. het college van diakenen beslissingen waaraan financiële gevolgen verbonden zijn welke niet bij vastgestelde begroting zijn voorzien.

Artikel 2. Het college van kerkrentmeesters en het college van diakenen

1. De ouderlingen-kerkrentmeester vormen tezamen met de kerkrentmeesters als bedoeld in lid 2 het college van kerkrentmeesters.

De diakenen vormen tezamen met de diaconale rentmeesters als bedoeld in lid 2 het college van diakenen.

2. De kerkrentmeesters die geen ouderling zijn, en de diaconale rentmeesters worden door de kerkenraad uit de leden van de gemeente benoemd nadat hun namen zijn voorgedragen aan de gemeente om haar goedkeuring te verkrijgen. Zij kunnen in de gemeente niet tegelijkertijd een ambt dragen en kunnen evenmin tegelijkertijd kerkrentmeester en diaconaal rentmeester zijn.

3. Ten aanzien van de kerkrentmeesters die geen ouderling zijn en van de diaconale rentmeesters, is van overeenkomstige toepassing hetgeen voor ambtsdragers bepaald is ter zake van de zittingstijd, de mogelijkheid bezwaar te maken tegen de benoeming, het opzicht en de behandeling van bezwaren en geschillen.

4. Elk college bestaat uit ten minste drie leden, waaronder ten minste twee ambtsdragers. Indien het college minder dan drie leden telt, overleggen de kerkenraad en het breed moderamen van de classicaal vergadering op welke wijze de taken van het college worden verricht, naar regels in generale regeling 12 gesteld.

5. Elk college wijst uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester aan. De voorzitter is een van de ambtsdragers.

Elk college draagt er zorg voor dat de boekhouding en het middelenbeheer niet in één hand zijn.

6. Indien een lid van een college verhinderd is aan de besluitvorming deel te nemen, is de kerkenraad bevoegd dit lid op verzoek van het college te vervangen door een ambtsdrager die aan de besluitvorming deelneemt met alle rechten en plichten van een lid van het college.

7. Het college van kerkrentmeesters heeft tot taak:

- het in overleg met en in verantwoording aan de kerkenraad scheppen en onderhouden van de materiële en financiële voorwaarden voor het leven en werken van de gemeente door:

- het meewerken aan de totstandkoming van het beleidsplan, de begroting en de jaarrekening van de gemeente overeenkomstig het bepaalde in ordinantie 4-7-1 en het bepaalde in artikel 5 en 6;

- het zorg dragen voor de geldwerving;

- het zorg dragen voor het beschikbaar zijn van ruimten voor de eredienst en de andere activiteiten van de gemeente;

en voorts

- het beheren van de goederen van de gemeente;

- het verzorgen van het, in het beleidsplan en de begroting geformuleerde, personeelsbeleid;

- het zorgdragen voor de arbeidsrechtelijke aangelegenheden van hen die krachtens arbeidsovereenkomst bij de gemeente werkzaam zijn op niet-diaconaal terrein;

- het fungeren als opdrachtgever van kosters en beheerders van gebouwen en ander beherend en administratief personeel dat op arbeidsovereenkomst in dienst van de gemeente werkzaam is;

- het bijhouden van de registers van de gemeente, het doopboek, het belijdenisboek en – indien aanwezig - het trouwboek;

- het beheren van de archieven van de gemeente;

- het beheren van de verzekeringspolissen.

Met het oog op deze taak kan de ouderling-kerkrentmeester worden vrijgesteld van het toerusten van de gemeente tot het vervullen van haar pastorale en missionaire roeping en de herderlijke zorg.

8. Het college van diakenen heeft tot taak:

- het in overleg met en in verantwoording aan de kerkenraad scheppen en onderhouden van de materiële en financiële voorwaarden voor de door de gemeente te verrichten diaconale dienst door:

- het meewerken aan de totstandkoming van het beleidsplan, de diaconale begroting en de diaconale jaarrekening overeenkomstig het bepaalde in ordinantie 4-7-1 en het bepaalde in artikel 5 en 6;

- het zorg dragen voor de geldwerving ten behoeve van de diaconale arbeid van de gemeente;

en voorts

- het beheren van de goederen van de diaconie;

- het verzorgen van het, in het beleidsplan en de diaconale begroting geformuleerde, personeelsbeleid;

- het zorgdragen voor de arbeidsrechtelijke aangelegenheden van hen die krachtens arbeidsovereenkomst bij de diaconie werkzaam zijn;

- het fungeren als opdrachtgever van hen die op arbeidsovereenkomst in de gemeente op diaconaal terrein werkzaam zijn;

- het beheren van verzekeringspolissen.

9. Het college van diakenen is bevoegd diaconale steun te verlenen aan personen, organen, kassen, fondsen, instellingen en rechtspersonen in binnen- en buitenland.

Uitsluitend in zeer bijzondere gevallen, zulks ter beoordeling van het classicaal college voor de behandeling van beheerszaken en nadat ter zake toestemming is verkregen van dit college, kan het college van diakenen besluiten diaconale gelden beschikbaar te stellen voor niet-diaconaal werk van de gemeente.

Ord. 2-4-7,8, en 9 over wijkgemeenten

7. Een gemeente kan worden ingedeeld in wijkgemeenten.

8. Het aantal en de grenzen van de wijkgemeenten worden door de algemene kerkenraad vastgesteld, nadat de betrokken wijkkerkenraden zijn gehoord en de gemeenteleden hun mening kenbaar hebben kunnen maken.

Indien de gemeente nog niet in wijkgemeenten is ingedeeld, wordt bovengenoemd besluit genomen door de kerkenraad.

9. Waar in de ordinanties of generale regelingen sprake is van gemeente respectievelijk kerkenraad wordt in het geval van een gemeente met wijkgemeenten steeds de wijkgemeente respectievelijk de wijkkerkenraad bedoeld, tenzij nadrukkelijk anders wordt vermeld of uit de bepaling blijkt dat kennelijk de gemeente als geheel respectievelijk de algemene kerkenraad wordt bedoeld.